

**FINANCOVÁNÍ MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE V ĚSKÉM
KRUMLOV****FINANCING OF INTERMUNICIPAL COOPERATION IN CESHY
KRUMLOV****ING. JI ÍDUŠEK, PH.D.**

*Katedra managementu a marketingu slufleb | Management and Marketing Services Department
Vysoká kola evropských a regionálních studií, o.p.s. | College of European and Regional Studies
✉ fiiflkova 4/6, 370 01 eské Bud jovice, Czech Republic
E-mail: dusek@vsers.cz*

Anotace

P ísp vek se zabývá aktuální tematikou meziobecní spolupráce v regionu Jiho eského kraje. Nyn j-í pojetí regionální politiky jako innosti, jejímfl úkolem je p íspívat ke sniflování disparit mezi úrovn mi rozvoje jednotlivých region a zabezpe ování jejich harmonického rozvoje, zd raz uje i vykladuje nutnost spolupráce m st, obcí, mikroregion a region p í rozvoji daného prostoru. Hlavním cílem p ísp vku je celková analýza problematiky meziobecní spolupráce v kontextu regionálního rozvoje a regionální politiky m sta eský Krumlov. Analyzováno je jak vlastní zapojení m sta eský Krumlov do meziobecní spolupráce, tak financování m stem uskute ovaných forem spolupráce.

Klí ová slova

eský Krumlov, meziobecní spolupráce, obec, regionální politika, regionální rozvoj, rozpo et obce

Annotation

The paper deals with current topic of the issue of intermunicipal cooperation in the South Bohemia Region. In the current concept of regional politics as an activity, the main purpose of which is to reduce disparities in development of individual regions and to ensure their harmonious development, emphasis is also laid on cooperation of towns, municipalities, microregions and regions in development of a given area. The primary aim of the paper is overall analysis of the issue of intermunicipal cooperation in the context of regional development and regional policy of the town of eský Krumlov. It is analyzed involvement of the town of eský Krumlov into intermunicipal cooperation and also funding of all forms used by the town.

Key words

budget of municipality, eský Krumlov, intermunicipal cooperation, municipality, regional development, regional policy

JEL classification: R11

Úvod

Men-í obce a m sta se v sou asné dob potýkají s problematikou získávání financí pro sv j rozvoj a udrflování majetku, se kterým disponují. Alokace ve ejných financí je proto kařdoro ní otázkou pro v-echny starosty a zastupitelstva obcí. Tomuto neut -enému stavu p íli- nenahrávají ani pom rn -asté zm ny rozpo tového ur ení daní, kdy obce nemají dlouhodob jistotu ur íté vý-e p íjm . Dále legislativní zm ny p ená-ějí na men-í m sta a obce více pravomocí a povinností, av-ak bez odpovídajícího finan ního zabezpe ení. Vzhledem k pom rn rozt í-t né sídelní struktu e R tak mohou obce do budoucna stát p ed zásadním dilematem, zda budou fungovat samostatn í budou existen n nuceny se slu ovat a vytvá et v t-í celky. Pro obce se tak nabízí i otázka v t-í míry spolupráce í partnerství nejen v rámci R, ale i se zahrani ními regiony, díky nimfl by mohly získat

další finanční prostředky na svůj rozvoj. Ufí dnes je ale zajímavé analyzovat nejen míru zapojení jednotlivých municipalit do meziobecní spolupráce, ale i výši výdaj , které na ni sm ůjí, protože to do zna né míry vyjad uje postoj obce k meziobecní spolupráci a priority jejího budoucího rozvoje. P í studiu spolupráci mezi obcemi v-ak je třeba brát v úvahu r zné variace jak v institucionálním kontextu, tak i p í tvorbu politik místní správy (Hulst, van Montfort, 2007).

Každé místo má totiž své neopakovatelné kombinace určitých vlastností, které vytvářejí potenciály pro sm ůvání rozvoje. Vyuffitelnost těchto potenciálů je závislá na smysluplné aktivitě obyvatel, poloze místa a na velikosti kapitálu, který je k dispozici. Kombinace těchto vstupů do jisté míry p edur uje i optimální strategii chování obcí i celých regionů ve vyuffívání svých dispozic. Rozvojové podmínky mají prostorové a velikostní souvislosti, najdeme v-ak adu obcí, které se i p es obtížné podmínky dokáží úsp -n rozvíjet. Úsp -ný rozvoj je nejast jí d sledkem vnit ní aktivizace (lidské zdroje) a komplexního p ístupu k rozvoji. Nedostatek finančních prostředků bývá asto spí-e zástupným problémem pro zd vodní neaktivity (Binek, 2010). Na druhou stranu nelze pominout, že finanční nástroje jsou významnou skupinou nástrojů regionálního rozvoje, což uvádí a dále rozvíjí například Klok, 1995 nebo Clark a Mountford, 2009, v české republice pak například Mates a Wokoun, 2006.

Zapojení českého Krumlova do meziobecní spolupráce

Na základě výzkumu bylo v případě města český Krumlov nalezeno celkem jedenáct různých forem meziobecní spolupráce, které město v roce 2013 vyuffívá, což je proti minulému výzkumu prováděnému v letech 2008-2009 značný nárůst (blíže viz Dušek, 2010). Jde jak o formy standardní, tak také o způsoby spolupráce zcela netradiční a v odborné literatuře nepopsané, jako jsou například spátelená města, která se v českém Krumlově vydávají samostatně v rámci spolupráce s obcemi jiných států. Vyděme-li z tradičního modelu členění meziobecní spolupráce dle Galvasové, 2007, lze rozlišit spolupráci českého Krumlova následovně :

- Meziobecní spolupráce na regionální úrovni
  - Nadace Jiho české cyklostezky,
  - Regionální svazek obcí Vltava.
- Spolupráce obcí se subjekty v území
  - Svaz měst a obcí Jiho českého kraje,
- Národní struktury spolupráce obcí
  - české dědictví UNESCO,
  - Sdružení historických sídel ech, Moravy a Slezska,
  - Svaz měst a obcí české republiky,
- Spolupráce s obcemi jiných států
  - Euroregion Tmava o Jihozápadní echy,
  - Organizace měst zapsaných na listinu UNESCO,
  - Partnerská města,
  - Společnost tří zemí,
  - Spátelená města.

Poznámka: Od roku 2009 se město již nezapojuje do spolupráce v rámci MAS, nebo v tomto roce byla zahájena likvidace MAS českokrumlovsko.

Financování meziobecní spolupráce v českém Krumlově

P í procesu spolupráce je nutné financovat běžné náklady společné innosti i náklady společně realizovaných aktivit. Je nezbytné zformulovat finanční strategii partnerství, která musí e-it otázku nákladů vznikajících p í realizaci partnerství, jejich úhradu a způsoby získávání finančních zdrojů . Náklady innosti partnerství je možné hradit dvěma způsoby, a to úhradou z vlastních zdrojů členů partnerství ve formě jednorázových i pravidelných příspěvků (pop . ve formě naturálních vkladů),

nebo úhradou z jiných veřejných a soukromých zdrojů. Hlavním zdrojem příjmů v turistických sdruženích jsou však obvykle pravidelné členské příspěvky (Galvasová, 2007).

Stejně je tomu i u turistických sdružení a organizací, ve kterých participuje mnoho český Krumlov. Jejich příjmy tvoří především pravidelné členské příspěvky s tím, že výše poplatku je vždy stanovena jejich nejvyšším orgánem. Tím je obvykle snímá valná hromada a o jeho výši bývá rozhodováno nejprve její káfdorón. Samotná suma, kterou jednotliví členové odvádí do společného rozpočtu organizace, je kalkulována buďto pomocí smlouvaného vzorce s pevnou částkou a doplatkem dle počtu obyvatel, nebo jde jednoduše o pevně danou sumu.

Příklady způsobů financování vybraných forem spolupráce:

- innost pracovní skupiny Nadace Jiho české cyklostezky je realizována na dobrovolném a bezplatném základě, vize financování vychází z připravované fundraisingové strategie, která se opírá o finanční prostředky z grantů a dotací, doplňovaných z příspěvků obcí, sponzorů a dalších subjektů. Základní nadační jmění je 500 000 Kč a je tvořeno příspěvky z izovatelů.
- innost různých regionálních svazků a spolků je realizována prostřednictvím káfdoróních členských příspěvků. Jejich výše je výsledkem jednání v tom kterém svazku i sdružení a je do jisté míry i projevem vzájemné solidarity, kdy v turistické municipalitě příspěvků více není malá.
- Odlišná je financována spolupráce obcí formou partnerských měst, kdy se káfdoróní suma odvíjí podle plánovaných aktivit. Pořadí daný rok mnoho společnou akci jako je setkání partnerských měst, je v rozpočtu vyhrazena vyšší částka. U spáťelených měst (Pasov a Linec), kde není spolupráce řádným způsobem institucionalizovaná, probíhá financování ad hoc způsobem.
- Metodu vzorce vyvíjí Svaz měst a obcí Říší Svaz měst a obcí Jiho českého kraje. V prvním případě je pevná část kalkulována dle typu obce (tj. jde-li o obec, město i statutární město, popř. hl. město Prahu) v rozmezí od 2,2 tisíc Kč do 10 tisíc Kč a pohyblivá část je poté násobkem počtu obyvatel hodnotou 1,80 Kč. V druhém případě je pevná část stanovena na 4 tisíce Kč pro obec a 7,5 tisíc Kč pro sdružení obcí, kdy v případě sdružení se částka vztahuje na jeho prvních deset tisíc obyvatel a na každých dalších započatých deset tisíc se připočítává 5 tisíc Kč. Variabilní platba je následně kalkulována pomocí hodnoty 1,50 Kč na obyvatele.
- Organizace české dědictví UNESCO je určitou výjimkou z pohledu financování. Významnou část příjmů svazků tvoří totiž kromě pravidelných členských příspěvků také dotace získávané nejprve z národních výdajových programů. Např. v letech 2010-2012 české dědictví UNESCO získalo na káfdoróních poplatcích svých členů 2 565 tisíc Kč a od Ministerstva kultury Říší za stejné období dotace v souhrnné výši 1 850 tisíc Kč.

Tab. 1: Výdaje města český Krumlov na aktivity v oblasti meziobecní spolupráce (v tis. Kč)

Forma spolupráce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 *	Celkem
Partnerská města	700	450	390	390	510	180	70	70	70	2830
české dědictví UNESCO	50	75	75	75	75	75	75	75	75	650
SMO Říší, SMOJK	50	56	56	56	56	56	56	56	56	498
Euregion Třímava	43	42	42	83	45	45	45	45	45	435
Organizace měst zapsaných na listinu UNESCO	28	28	29	25	30	30	30	30	30	260
Regionální svazek obcí Vltava	15	15	15	15	15	15	15	15	15	135
Sdružení historických sídel ech, Moravy a Slezska	14	14	14	14	14	14	14	14	14	126
Společnost tří zemí	-	-	-	15	15	15	15	15	15	90
Nadace Jiho české cyklostezky	14	příspěvek nehrázen bez udání důvodu								14
Spáťelená města	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Celkem	914	680	621	673	760	430	320	320	320	5024

* odhad autora

Zdroj: Vlastní průzkum, 2014.

P í porovnání výdaj na meziobecní spolupráci je z ejmý vliv volebního cyklu komunálních voleb, nebo zde m feme zaznamenat dv skokové fáze sniflování výdaj . Bezprost edn po volbách v roce 2006 (starosta Ing. Lubo– Jedli ka - ODS) a následn po dal–ích komunálních volbách 2010 (starosta Mgr. Dalibor Carda - SSD) zredukovalo vedení m sta výdaje na meziobecní spolupráci o desítky procent zejména v oblasti partnerských m st, kde do–lo k poklesu mezi léty 2006 a 2014 o 90 %. Celkov se tak výdaje na meziobecní spolupráci pohybují v roce 2014 na úrovni 35 % roku 2006. U ostatních forem spolupráce se pohybují výdaje v letech 2006-2014 na p iblifn konstantní úrovni.

Nutno doplnit, fle aktivity meziobecní spolupráce v rámci kooperace s 6 partnerskými m sty (Itálie - San Gimignano, N mecko - Hauzenberg, Rakousko - Vöcklabruck, Slovinsko - Slovenj Gradec, USA - Miami Beach, Velká Británie - Llanwrtyd Wells) jsou dal–í specifickou formou spolupráce, na kterou se m sto pokou–í téfl aktivn získávat finance z jiných nefl svých zdroj . M sto tak získalo na související akce grant od Spole nosti t í zemí ve vý–i 20 tisíc K v roce 2007 nebo z Dispozi ního fondu OP P eshraní ní spolupráce R-Bavorsko dotaci p es 75 tisíc K v roce 2010. Mimoto lze je–t uvést sponzorství soukromých firem, které se obvykle zakládá na uzav ené smlouv o reklam a propagaci. M sto daným firmám zajistí v rámci dot ené akce reklamu a za to mu firma p ísp je na pokrytí ásti jejích náklad . Tento zp sob financování lze dohledat nap íklad u akce šOlympiáda partnerských m stů z roku 2011, kdy byl projekt podpo en spole nostmi evak, a. s. a Linde Pohony, s. r. o. M sto se snafl podporovat kooperaci subjekt jednotlivých partnerských m st pomocí r zných dota ních titul , jmenovat lze nap . Program podpory zahrani ní spolupráce m sta eský Krumlov, který vznikl na základ opat ení dokumentu šStrategického plánu rozvoje m sta eský Krumlov. Program tak od doby svého fungování, tedy od roku 2009 do roku 2012 vyplatil fladatel m o podporu souhrnnou ástku p esahující 309 tisíc K .

Unikátním rozvojovým nástrojem eského Krumlova, ojedin lým v R, je zvlá–tní fond - eskokrumlovský rozvojový fond, jehofl hlavním posláním je zaji–t ní kvalitních oprav historicky cenných objekt ve m st eský Krumlov, s následným zaji–t ním optimálního funk ního a finan ního vyuffití, a to v souladu s cíli rozvoje m sta. Vyuffíván je fond i v oblasti podpory meziobecní spolupráce eského Krumlova. eskokrumlovský rozvojový fond byl založen v roce 1991 jako obchodní spole nost ve stoprocentním vlastnictví m sta eský Krumlov, které na po átku do jejího majetku bezúplatn vlofilo zhruba p t desítek vybraných nemovitostí - dom , budov a pozemk v historickém centru m sta. Smyslem založení spole nosti bylo prost ednictvím samostatného podnikatelského subjektu m sta realizovat zejména tyto úkoly a cíle (eskokrumlovský rozvojový fond, 2014):

- Zajistit kvalitní opravu historicky cenných objekt p í zachování jejich kulturn -historické hodnoty.
- Nalézt a zajistit jejich optimální funk ní a ekonomické vyuffití v souladu s cíli rozvoje m sta.
- Podílet se na podpo e, organizaci a koordinaci rozvoje cestovního ruchu ve m st a jeho okolí.
- P ítáhnout do m sta a regionu kvalitní domácí a zahrani ní investory.

Záv r

Sou asné modely dobrovolného sdrufování obecních prost edk se jeví jako bezperspektivní nejen proto, fle men–í sídla disponují nízkou rozpo tovou kapacitou, ale také z dvodu, fle jejich radnice neoplývají z eteln j–í ochotou postupovat významn j–í p ísp vky do spole né pokladny. To v t–inou má za následek, fle r zné svazky a sdružení vytvo ené za ú elem rozvoje mikroregion hospoda í jen s nepatrnými ástkami v ádech statisíc . Hlavním motivátorem integrace obcí v–ak stále z stává perspektiva rychlého získání finan ních prost edk z unijních fond . Sdílení ásti da ových prost edk prost ednictvím rozpo tového ur ení daní by p ísp lo k posílení efektivního e–ení problém malých obcí se zvý–ením ú innosti fungování místních samospráv. Dále k podpo ení zájmu místních samospráv o pot eby a projekty mikroregion a v neposlední ad k vy e–ení neudrflitelné poptávky místních ak ních skupin po dal–ích zdrojích (Balek, 2012).

Meziobecní spolupráce m sta eský Krumlov se uskute uje p edev–ím skrze spolupráci smluvní a institucionalizovanou. Ad hoc spolupráce je v p ípad m sta v cí spí–e výjimkou nap . v oblasti

sp átelených m st. I když šStrategický plán rozvoje m sta eský Krumlovõ upravuje áste n i strategii m sta v oblasti spolupráce obcí, nelze jednozna n íci, fle by skute ná politika eského Krumlova tuto vizi zcela napl ovala. Samoz ejm ur ité dí í cíle a obecné sm ování jsou s dokumentem v souladu. To se týká nap íklad spolupráce s historickými m sty (nap . i t mi zapsanými na Seznamu sv tového d dictví UNESCO) i vzniku grantového nástroje na podporu zahrani ní spolupráce v podob tzv. šProgramu podpory zahrani ní spolupráce m sta eský Krumlovõ, ov-em dal-í v dokumentu uvedená opat ení z stávají stále nenapln ná. Zde jde p ednostn o proklamovanou optimalizaci lenství m sta v jednotlivých sdruženích a využití mofností, které z lenství vyplývají. Na druhé stran v-ak je nutné objektivn konstatovat, fle i když nedo-lo v posledních letech k optimalizaci kvantitativní, tak k finan ní bezesporu ano, což dokládá razantní pokles výdaj m sta na oblast meziobecní spolupráce, zejména v oblasti partnerských m st.

Na základ provedeného výzkumu lze jen konstatovat zna né rozdíly z hlediska komparace výdaj na meziobecní spolupráci a skute nými p ínosy této spolupráce.

- V p ípad partnerských m st je hlavní p ínos v podob vým ny zku-eností, informací, propagaci v oblasti cestovního ruchu, z pohledu autora je v-ak velmi diskutabilní výb r jednotlivých partnerských m st, jako je nap . americké Miami Beach apod. Na-t stí se m sto nezapojilo do dal-ích exotických nabídek (ína, Izrael), které se v poslední dob v jiho eském regionu objevují. Sporný p ínos této formy spolupráce se tak v posledních letech projevuje razantním sniřování finan ních prostek o tém 90 % od roku 2006, intenzita spolupráce s jednotlivými partnerskými m sty se tak posouvá spí-e do deklaratorní roviny.
- Významný výdaj meziobecní spolupráce je zapojení do organizací sdruřujících národní i mezinárodní municipality zapsané v UNESCO ó a jifl v rámci eského d dictví UNESCO nebo Organizaci m st zapsaných na listinu UNESCO. Výdaje v tomto p ípad dosahují celkové ro ní vý-e 105 tis. K , což je sice pom rn vysoká ástka, ale vzhledem k významu UNESCA se jedná o flivotn d leflitý výdaj sm ující k podpo e m sta a vysoké prestiři.
- T etím nejvy-ím výdajem jsou platby za lenství ve Svazu m st a obcí Jiho eského kraje a Svazu m st a obcí eské republiky v celkové ro ní vý-i na úrovni 56 tis. K , jejichř význam primárn spo ívá ve spole ném hájení zájm a práv jednotlivých len , ostatní p ínosy t chto forem spolupráce jsou ve vztahu k eskému Krumlovu zanedbatelné.
- Obdobnou vý-i výdaj jako v p edchozím p ípad lze najít i u p ísp vku v rámci Euroregionu Třmava, který oproti p edcházejícím formám spolupráce vyvíjí celou adu aktivit, jejich zacílení v-ak není primárn na m sto eský Krumlov.
- U ostatních forem spolupráce se vý-e finan ních p ísp vk pohybuje na úrovni 0-15 tis. K , v t chto p ípadech by m lo m sto zvářit dal-í zapojení do t chto forem spolupráce, které sice nejsou finan n nákladné, jejich praktický ani teoretický význam je v-ak jen obtířné nalézt, není v nich proto t eba dále pokračovat.

Z hlediska budoucího rozvoje meziobecní spolupráce by se m lo m sto eský Krumlov zam ít nejen na zoptimalizování souasných forem meziobecní spolupráce, ale využít i potenciál dvou nejvýznamn j-ích forem spolupráce ó mikroregion a místních ak ních skupin. Zatímco mikroregionální spolupráci nevyuřívá Krumlov v rámci Regionálního svazku obcí Vltava dostate n , tak místní ak ní skupina a metoda LEADER na eskokrumlovsku v minulosti zcela selhaly a tato oblast je tak jedním z mála šbílých místõ Jiho eského kraje. Budoucí sm ování Krumlova v této oblasti bezesporu ovlivní komunální volby 2014 a personální zm ny z nich vyplývající. Porovnáme-li záv rem oblast financování meziobecní spolupráce, lze konstatovat, fle struktura výdaj je v eském Krumlov podobná ostatním m st m srovnatelné velikosti, kdy nap . v P íbramí je téř finan n nejnáro n j-í spolupráce s partnerskými m sty, kdy se ro ní výdaje pohybují na úrovni cca 600 000 K , lenství ve Svazu m st a obcí R m sto P íbram p íjde ro n na cca 70 000 K . Výdaje v oblasti mikroregionální spolupráce jsou pak ádov okolo 10 000 K ro n , což je vzhledem k rozpo tu m sta zanedbatelná ástka. P í velikosti ro ního rozpo tu eského Krumlova na úrovni 308 mil. K je vý-e výdaj v oblasti meziobecní spolupráce minimální (pouřých 0,1 %), z ehoř ale vyplývají i pom rn nízké p ínosy této spolupráce. Je -koda, fle eský Krumlov není aktivním iniciátorem rozvoje meziobecní spolupráce ve svém regionu, jako je tomu nap íklad u jiných jiho eských m st (eské

Velenice, Jind ich v Hradec, Prachatice, Strakonice, T ebo , atd.), která rozvojem meziobecní spolupráce podporují nejen rozvoj celého regionu, ale i rozvoj sv j.

Literatura

- [1] BALEK, J., (2012). Nové RUD a mikroregionální integrace malých obcí. *Moderní obec*, iss. 2, pp. 11. ISSN 1211-0507.
- [2] BINEK, J., et al., (2010). *Rozvojové možnosti obcí*. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj R. ISBN 978-80-87147-29-0.
- [3] CLARK, G., MOUNTFORD, D., (2007). *Investment Strategies and Financial Tools for Local Development*. OECD Publishing. ISBN 978-92-6403-985-8.
- [4] eskokrumlovský rozvojový fond. *Vznik a poslání spole nosti.*, (2014). [online]. [cit. 2014-4-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.ckrumlov.info/docs/cz/kpr768.xml>>.
- [5] DUŠEK, J., (2010). *Faktory regionálního r stu a rozvoje (se zam ením na spolupráci m st a obcí v Jiho eském kraji)*. eské Bud jovice : Vysoká kola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-86708-94-2.
- [6] GALVASOVÁ, I., et al., (2007). *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown. ISBN 80-251-20-9.
- [7] HULST, R., van MONTFORT, A., (2007). *Inter-Municipal Cooperation in Europe*. Dordrecht : Springer. ISBN 978-1-4020-5378-8.
- [8] KLOK, P. J., (1995). A Classification of Instruments for Environmental Policy. In *Environmental Policy in Search of New Instruments*. Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, pp. 21-36. ISBN 978-07-9232-949-7.
- [9] MATES, P., WOKOUN, R., (2006). *Management regionální politiky a reforma ve ejné správě*. Praha : Linde Praha. ISBN 80-7201-608-3.

P ísp vek byl zpracován v rámci interného grantu IGA VĚRS 1/2014.